

Kvinden og kaldet

Rapport i forbindelse med studieorlov februar - april. 2019

Udgangspunktet for min studieorlov var en kasse med håndskrevne erindringer, breve og fotos, som er blevet opbevaret i familien, siden min farfars søster, Sofie Mathews, døde knap 102 år gammel i 1986.

Sofie Mathews, født Dolmer, blev færdiguddannet som læge i København i 1915 og udsendt til Indien som missionær på Danish Mission Hospital i Tirukoilur. Her virkede hun som overlæge indtil 1929, da hun giftede sig med inderen Sundram Mathews og flyttede til Calcutta området. I 50'erne virkede hun igen i lange perioder som vikar på D.M. Hospital. De sidste år i Indien boede ægteparret i Kotagiri i Nilgirim bjergene. Efter sin mands død vendte Sofie Mathews tilbage til Danmark i 1968.

Hendes historie er på flere måder usædvanlig og formålet med orloven var at få mulighed for at jeg kunne fordybe mig i denne historie - dels via det materiale, der var til rådighed, dels via interviews med slægtninge i Danmark og i Indien. Det skulle dog ikke være slægtshistorie alene. Sideløbende med Sofies historie ønskede jeg også at inddrage kvindehistorie, kolonihistorie, kulturhistorie og ikke mindst missionshistorie - i fortid og nutid - i Danmark og i Indien.

Min studieorlov lå samtidig med, at min datter, Sophie Dolmer, havde et frisemester fra Aarhus Universitet. Hun er bachelor i Nordisk Litteratur med sidefag i Religionsvidenskab. Vi har udarbejdet projektet i fællesskab.

De første uger brugte vi på at sortere i kassen med Sofies efterladte papirer og læse op på nogle af de faglige temaer - samt forberede en rejse til Indien.

20. feb.-13.marts var vi i Indien. De første dage boede vi privat i en indisk familie, som jeg har kendt i mange år og som tog imod os med overvældende gæstfrihed. Hovedformålet var dog dels at se de steder, hvor Sofie havde levet i Sydindien og møde efterkommere af den indiske familie og dels gennem interviews og samtaler at samle viden om nogle af de temaer, Sofies historie åbnede op for. I denne periode boede vi på D.M.Boardingschool i Tirukoilur og var en weekend i Nilgirim bjergene. Vi brugte også nogle dage på et hotel i Pondicherry, hvor vi begyndte arbejdet med at strukturere en podcast. Det var på alle måder 3 overvældende og intense uger.

Efter hjemkomsten har vi arbejdet med at samle materialet, som dels består af en lang række lydfiler og fotos og dels består af vores eget manuskript.

“Produktet” af orloven består af:

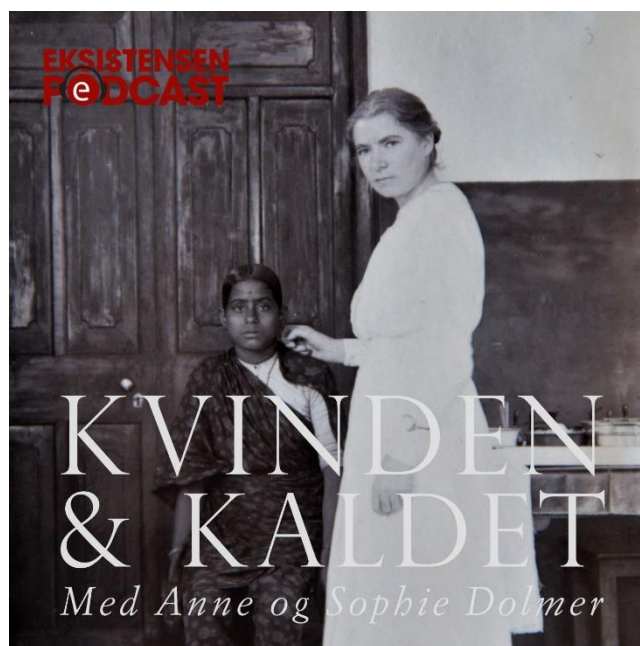
- en række foredrag - der er p.t. aftalt 7 foredrag i skoler, sognegårde og Danmission Genbrug, hvoraf vi har holdt det første.
- en billedserie på Instagram under brugeren @kvindenogkaldet

- en podcast i 5 afsnit á ca. 45 min. varighed.

Podcasten er selvsagt hovedproduktet og hovedudfordringen og vi har arbejdet intensivt på at skabe et godt resultat. Vores samarbejdspartner er forlaget Eksistensen, hvor vi har indtalt en del af podcasten. Podcasten bliver en del af Eksistensens podcasts og vil kunne findes under titlen “Kvinden og kaldet” fra 10. maj - både via Eksistensens hjemmeside og via diverse podcast-apps.

Podcasten har 3 lag, som går igen i alle afsnit: Det er dels Sofie Mathews historie, dels interviews, der belyser nutidige aspekter af hendes historie og dels Sophies og mine refleksioner og overvejelser undervejs.

Hvert afsnit har et hovedtema under overskrifterne Kaldet, Kvinden, Missionen, Uafhængigheden og Kultursammenstødet.

Kaldet

Fortæller om Sofie Mathews' oplevelse af at få et kald fra Gud om at rejse ud som missionær. I Indien mødte vi Jane Anitha, som havde haft en helt særlig oplevelse, der overbeviste hende om, at hun skulle være præst. Men hvad er et kald? Og hvor og hvordan kan man tale om kald i dag?

Kvinden

Sofie Mathews voksede op i en tid, hvor mange mente, at det ikke var sundt for piger at bruge hovedet. Trods mange hindringer lykkedes det hende at få en uddannelse som læge. Selvom der sker store forandringer i Indien er det stadig ikke nemt at være kvinde. Det er Jemima og Jennifer eksempler på. Deres store problem er, at de er nødt til at spare sammen til brudemedgiften selv, før de kan indgå i det ægteskab, deres forældre skal arrangere for dem.

Missionen

I 8 år var Sofie Mathews leder af DMS missionshospitalet i Tirukoilur. Hun kaldte selv lægemissionsarbejdet for “anskuelsesundervisning i praktisk kristendom”. Sundar har arbejdet som leder af Arcotkirkens skoleprojekt i 30 år. For ham er mission heller ikke bare ord, det er også handling. Sophie var egentlig ret kritisk overfor det med at missionere. Men mødet med kristne ildsjæle som Sundar får hende på nye tanker. I dette afsnit fortælles også kærlighedshistorien mellem Sofie og Sundram Mathews.

Uafhængigheden

Som ung missionær oplevede Sofie kravet fra kristne indere om mere ligestilling med missionærerne og senere oplevede hun oprør og uroligheder i Calcutta op til den indiske uafhængighed i 1947. I dag er der en rivende udvikling i Indien. Men forretningsmanden “Shani” fortæller, at det ikke er alle, der er glade for Narendra Modi og BJP, det hindunationalistiske parti, som har regeringsmagten.Besøg på de tomme stuer på Sofies gamle hospital viser med al tydelighed, at der stadig er brug for penge udefra.

Kultursammenstødet

Sundrams grav i Indien og Sofies grav i Danmark danner ramme om afslutningen på en usædvanlig livshistorie. Men afsnittet fortæller også om nogle af de mange kultursammenstød, der kan opstå, når man som dansker kommer til Indien - f.eks. overraskelsen over, hvor ubesværet de 700 piger på Siloam kostskole bliver omtalt som på én gang kristne og hinduer. Det handler også om at rejse ud og komme klogere hjem - og at nå til den konklusion, at tro er handling.

Formen er en montage, hvor vi klipper mellem læsning fra Sofies erindringer (indtalt af Gudrun Jessen), interviews, korte præsentationer af relevante temaer og vores refleksioner - krydret med stemninger og musik med både danske og indiske toner. Til hvert afsnit er der også en billedrække, som kan findes på Instagram #kvindenogkaldet1 #kvindenogkaldet2 osv.

Vores mission - og grundlaget for min orlov - var at følge i Sofies fodspor og fortælle hendes historie. Det har vi også gjort - og på vejen har vi lært om kvinders vilkår i Danmark omkr. 1900 og kvinders vilkår i Indien i dag. Vi har lært noget om indisk politik. Vi er blevet klogere på, hvad der drev de mange danskere, der rejste til Indien som missionærer for 100 år siden og hvilket aftryk det har sat blandt mange mennesker - bl.a. nogle af de ildsjæle, vi mødte på rejsen til Indien, hvor deres kristne tro ikke bare var til eget brug - men blev omsat til handling. Her var noget af det, der kom bag på os den lethed, hvormed flere talte om "kristne hinduer", hvorved dåben fik en anden - og mindre central betydning - end i Danmark.

Vi oplevede også overvældende indisk gæstfrihed, ikke bare hos den familie, hvor vi boede i 4 dage, men overalt, hvor vi kom frem.

Hvad vi ikke havde overvejet på forhånd var, at både ugerne i Indien og arbejdet med at producere en podcast, ville komme til at sætte sit helt eget aftryk på os, mor og datter. Jeg havde været i området i Indien flere gange før. For Sophie var det første gang. Hun var i udgangspunktet kritisk over for mission. Men i mødet med indiske kristne ildsjæle og med et samfund, hvor der i den grad er brug for nogen, der gør noget, begyndte hun sin egen indre rejse for at kunne sætte ord på, hvad det for hende betød at være kristen. Hendes overvejelser og vores samtaler undervejs har derfor også fået en vigtig plads i podcasten.

Vores målgruppe er dem, der ikke på forhånd er indforståede med, hvad mission er. Derfor har Sophie undervejs konsulteret sine veninder for at sikre sig, at formen og indholdet også ville appellere til dem. Trods min baggrund i Danmission kan podcasten heller ikke ses som "skjult reklame" for Danmission og vi har prøvet at undgå det alt for indforståede. På den anden side har det været vigtigt for mig at være loyal - både over for Sofie, hvis erindringer vi fortæller, overfor ALC, Arcot lutherske kirke, hvor vi blev taget så godt imod hele vejen rundt, og over for Danmission. Vi stiller spørgsmål, indimellem undrer vi os, vi fortæller, hvad vi har hørt og set - og så må lytteren drage sine egne konklusioner.

TAK fordi jeg gennem denne studieorlov fik mulighed for at fordybe mig gennem tre intense måneder. Det har været krævende, lærerigt og en stor glæde - nu håber jeg så, at vi gennem podcasten og evt. flere foredrag må nå ud til en større kreds. For vi har en god historie at fortælle.

Venlig hilsen
sognepræst Anne Dolmer
Brande-Uhre-Skærlund pastorat